

Likabehandlingsplan & plan mot kränkande behandling

Ingelstad, Nöbbele & Uråsa förskolor och grundskolor

2019

Vad är kränkande
behandling för
dig?

Som vuxna har vi
skyldighet att ingripa när vi
ser ett kränkande beteende
– om inte, kan det tolkas
som om vi accepterar
beteendet

Vi bryr oss!

Likabehandlingsteam:

Anna Midenby, lärare
Sofia Petridou lärare
Evelina Olsson förskollärare
Josefine Hultqvist förskollärare
Karin Johansson barnskötare
Anna Kjellman skolsköterska
Anna Lorfalk förskollärare
Johan Sandberg förskollärare
Yvonne Andersson samordnare
Henrik Maurin rektor/förskolechef
Jessica Skrak Granqvist rektor/förskolechef

Vårdnadshavare:

Om du känner till att ditt barn upplever att det har blivit kränkt så vill vi att du kontaktar klassens lärare/barngruppens personal eller rektor/förskolechef snarast.

Är det någon lärare eller annan personal inblandad i kränkningen så ta kontakt med rektor eller förskolechef snarast.

VISION:

Inom vårt område ska alla barn, elever och vuxna visa att vi bryr oss om varandra genom att tydligt ta avstånd från alla tecken på kränkande behandling. Alla barn, elever och vuxna har skyldighet att ingripa när vi lägger märke till eller tror oss lägga märke till kränkande behandling. Gör vi inte det kan det tolkas som att vi accepterar beteendet.

Bakgrund:

Vi har valt att till vissa delar skriva en gemensam plan för förskolorna och grundskolorna inom Ingelstad-Nöbbele-Uråsa området i Växjö kommun. En plan som ska förhindra att barn utsätts för diskriminering, kränkande behandling eller trakasserier. De olika förskolorna, fritidshemmen och grundskolorna kommer att arbeta med olika mål för det förebyggande arbetet utifrån olika kartläggningar och behov i varje specifik verksamhet.

Inom området finns ett likabehandlingsteam som gemensamt formulerar och arbetar med mål för det främjande arbetet i 1-12 års perspektiv. I teamet samarbetar representanter från alla våra enheter och även vår skolsköterska. Representanter med olika kompetenser och yrkeskunnande som tillsammans arbetar med våra gemensamma värdegrundsfrågor. Inom de olika enheterna har vi gemensamt arbetat fram ett värdegrundsdokument som ligger till grund för hur vi ska vara tillsammans med varandra. Dokumentet har reviderats september 2011 av likabehandlingsteamet.

Syfte:

Likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling syftar till att främja barnens rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, ålder eller funktionshinder samt att förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling.

Lagar och förordningstexter

Lagar och förordningstexter som styr arbetet med likabehandling och förebygga och förbjuda kränkande behandling är:

Skollagen 2011

6 kapitlet

Kapitel sex syftar till att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. En plan ska varje år skrivas med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.

Planen ska innehålla åtgärder som påbörjats eller genomförs under läsåret. I nästa års plan ska en redogörelse för hur åtgärderna genomförts redovisas.

Lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att barn eller elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla det till rektor/förskolechef som i sin tur är skyldig att anmäla till huvudmannen som skyndsamt ska utreda omständigheterna.

Diskrimineringslagen 2017

Lagens ändamål är att motverka och förbjuda diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och "möjligheter". Diskrimineringsgrunder som finns i lagen är kön, könöverskridande identitet, eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. En skyldighet att genomföra arbetet med aktiva åtgärder enligt ett övergripande ramverk. Skyldigheter att ha riktlinjer och rutiner för verksamheten för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier

Läroplanen för förskolan Lpfö 98 reviderad 2016

Förskolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan ska hålla levande i arbetet med barnen.

Värdegrunden uttrycker det etiska förhållningssätt som ska präglade verksamheten. (Lpfö 98 rev 2016)

Förskollärare ska

- ansvara för att varje barn får sina behov respekterade och tillgodosedda och får uppleva sitt eget värde
- att förskolan tillämpar ett demokratiskt arbetssätt
- att det utvecklas normer för arbetet och samvaron i den egna barngruppen

Arbetslaget ska

- visa respekt för individen och medverka till att det skapas demokratiskt klimat i förskolan
- lyfta fram och problematisera etiska dilemman och livsfrågor
- göra barnen uppmärksamma på att människor kan ha olika attityder och värderingar som styr deras synpunkter och handlande
- stimulera barnens samspel och hjälpa dem att bearbeta konflikter samt reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra
- samarbeta med hemmen när det gäller barnens fostran och med föräldrarna diskutera regler och förhållningssätt i förskolan. (Lpfö 98 rev 2016)

Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 – Lgr 11

Riktlinjer i I Lgr 11 beskriver att alla som arbetar i skolan ska vara delaktiga i arbetet för att motverka kränkande behandling och främja likabehandling. Arbetet utgår från att utveckla elevernas respekt, förståelse och känsla för varandra.

Skolväsendet vilar på demokratins grund. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska främja aktning för varje människas egenvärde....

Människans okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan män och kvinnor samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden skolan ska gestalta och förmedla. (Lgr 11)

Skolans mål är att varje elev

- Kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter
- Respekterar andra människors egenvärde
- Tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor
- Kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen (Lgr 11)

FN:s barnkonvention

Konventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid skall komma i främsta rummet.

Socialtjänstlagen

Verksamheter som berör barn och ungdom är skyldiga att göra anmälan till socialtjänsten enligt 14 kap. § 2 i socialtjänstlagen vid blotta misstanke att barnen far illa.

Salamancadeklarationen

Handlingsram för undervisning av barn i behov av särskilt stöd. Överenskommelse mellan länder via UNESCO. Läs mer www.unesco.se/Bazment/Alias/Files/?Salamanca_sju

Förtydligande av begrepp som används i planen:

När enbart begreppet barn används menas både barn och elever

Diskriminering innebär att ett barn/elev missgynnas av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Diskrimineringsgrunderna: religion och annan trosuppfattning, etnisk tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, kön, ålder.

Direkt diskriminering – att ett barn/elev behandlas sämre än ett annat barn/elev

Indirekt diskriminering – när ett barn/elev utifrån regler missgynnas pga diskrimineringsgrunderna t ex alla serveras samma mat oavsett religion

Trakasserier – är kränkande behandling utifrån diskrimineringsgrunderna

Kränkande behandling – behandling som kränker barn/elevs värdighet men som inte har med någon av diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier och kränkande behandling kan vara: fysiska (slag och knuffar) verbala (hot, svordomar, öknamn), psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när barnet/eleven kommer), texter och bilder (teckningar, lappar och fotografier)

Främjande arbete – syftar till att förstärka respekten för allas lika värde utan att det direkt finns problem i verksamheten. Ett arbete som på sikt har för avsikt att förändra.

Förebyggande arbete – syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling utifrån kartläggning av behov i varje enskild verksamhet.

Åtgärdande arbete – upptäcka, utreda och åtgärda direkta insatser för verksamheten att använda när ett barn far illa. En tydlig arbetsgång för akuta situationer.

Likabehandlingsteam – grupp som består av personal från varje enhet och verksamhet samt skolsköterska, skolpsykolog och rektorer/förskolechefer inom området.

Ingelstad, Nöbbele & Uråsa förskolor och grundskolors likabehandlingskalendarium 2016-2017

Aug-sept: Kartläggning på varje enhet. Exempelvis vid tidigt föräldramöte och frågor till elever/barn för delaktighet med föräldrar och barn, trygghetsvandring

Okt: Sammanställning av kartläggning och formulera förebyggandemålen och målskrivningsdiskussion med föräldrar ev skriftligt, föräldraföreningens styrelse och barn på varje enhet.

Okt-nov: Den nya planen skrivs med nya främjande och förebyggande mål.
Senast 18 oktober ska målen skickas till respektive rektor/förskolechef

Nov-maj: Arbete enligt målen.

Maj: Uppföljning av åtgärder på varje enhet. Utvärdering av de förebyggande och främjande målen.

Utvärdering av de förebyggande målen skickas till respektive rektor/förskolechef innan 170620

Främjande Likabehandlingsteam	Förebyggande	Åtgärdande
Vad ska vi göra i området	Kartläggning per enhet	
Målskrivning och redigering av befintlig plan	Målskrivning i planen per enhet	Utgå från befintlig plan
Uppföljning av åtgärder	Uppföljning av åtgärder per enhet	
Kommunikation med brukarna	Kommunikation med brukarna	

Lagledarna ansvarar för att driva kartlägningsarbetet och målskrivandet på enheten i det förebyggande arbetet. Likabehandlingsteamet formulerar mål och arbetar aktivt med det främjande arbetet inom hela området

Likabehandlingsteam

behöver träffas 160920, 161024 och 170516 ev vid något mer tillfälle för att planera gemensamma aktiviteter:

- Formulera nya mål för det främjande arbetet
- Arbeta utifrån målen för det främjande arbetet – t ex planera gemensamma aktiviteter
- Utvärdera målen för det främjande arbetet

Skolsköterskans arbete inom elevhälsan

Skolsköterskan träffar eleven tillsammans med förälder i förskoleklass och då pratar vi om trivsel i skolan, kompisar, vad som är roligt mm. Frågor att svara på för eleven är t ex ”Hur känns det när du går till skolan?”, ”Vet du någon i klassen som inte har det bra?” och ”Trivs du med dina kamrater?”. I årskurs 2 träffar skolsköterskan eleven och i samband med vikt och längdkontroll pratar man lite fritt kring trivsel mm. I årskurs 4 och 6 får eleven enskilt fylla i en hälsoenkät där frågor om trivsel i skolan och hemma finns med och om man tycker att man får tillräckligt med hjälp i skolan. Frågor på enkäten är t ex: Hur trivs du i skolan? Vet du någon i klassen som är retad eller är utanför? Får du den hjälp du behöver i skolarbetet? Känner du dig orolig, ledsen eller arg? Svaren på dessa (och andra) frågor utgör samtalsunderlag vid hälsosamtalet med skolsköterskan. Föräldrarna till eleverna i dessa årskurser får fylla i en hälsodeklaration där liknande frågor besvaras. T ex Trivs ditt barn i skolan? Har ditt barn kompisar?

Uppföljning av det främjande arbetet 2015-2016

Ingelstad, Nöbbele & Uråsa förskolor och grundskolor 20160517

Övergripande mål:

- Utveckla vårt förhållningssätt att möta alla barn och elever med höga förväntningar, bli bättre på att bygga relationer med barn/elever
- Vidareutveckla arbetet kring likabehandling och motverka kränkande behandling.
- Vidareutveckla och fördjupa vår kunskap kring de olika diskrimineringsgrunderna

<p>Hur gör vi? Vid minst ett tillfälle under läsåret, företrädesvis i början, arbetar arbetslagen med DO apt okt (diskrimineringsombudsmannen) handledningar för förskola och grundskola. Lagledaren har ansvar för att detta sker. Viktigt är att alla arbetslag vågar ställa frågor till sig själva – vända blicken inåt och sedan ha reflekterande samtal kring:</p> <ul style="list-style-type: none">• Har vi normaliserat kränkande behandling på våra skolor och förskolor? Bagatelliserar eller normaliserar vi enskilda elevers uppfattning om	<p>Utvärdering: Delvis genomfört lå 1516. Alla enheter har inte gjort detta och målet kvarstår 1617.</p> <p>Ej genomfört.</p>
---	--

<p>kränkande behandling?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hur ser våra normer ut? Styr våra normer att vi accepterar kränkande behandling utan att vi märker det? • Hur använder vi våra ”bubblor”(från vårt värdegrundsdokument) i vardagen? <p>Genomföra en eller flera föreläsningar under de kommande två läsåren med personer som är kunniga och insatta i mångfaldsfrågor. Vi bokar Suzana Mocevic. Både till klasser och personal. Förslag 160314.</p> <p>Filmtips: Bröllopskaos kring normer och värderingar. Köps in att finnas för enheterna.</p>	
<p>Hur är barn/elever delaktiga?</p> <p>Arbeta med diskrimineringsgrunderna i barngrupperna och klasserna. Tex genom film, litteratur och värdegrundssamtal. Barn och elever ser filmer som handlar om de olika diskrimineringsgrunderna. Besök av personer som är kunniga och insatta i mångfaldsfrågor i samband med föreläsning för personal.</p>	<p>Vissa enheter har arbetat med filmer. Litteratur och arbete med värdegrund har alla enheter utfört.</p> <p>Bubblorna kommuniceras, Likabehandlingsplan finns på hemsidorna men en fördjupad diskussion med föräldrar har bara sporadiskt genomförts.</p>
<p>Hur kommunicerar vi med vårdnadshavare?</p> <p>Informera vårdnadshavare via skriven information, hemsida, föräldramöten, utvecklingssamtal. Reflektera tillsammans med föräldraföreningarna – kring våra normer - vad ser våra föräldrar som vi inte ser utifrån sitt föräldraperspektiv?</p>	

Det främjande arbetet Likabehandlingsteamet Ingelstad, Nöbbele och Uråsa förskolor och grundskolor 2016-2017

Målet kan vara aktuellt under en längre eller kortare period än ett läsår. Uppföljning sker på Likabehandlingsteamets möte i maj och utvärdering efter avslutat målarbete. Om målet ska arbetas med under flera läsår ska skriftlig uppföljning göras i likabehandlingsteamet.

Övergripande mål:

- Utveckla vårt förhållningssätt att möta alla barn och elever med höga förväntningar, bli bättre på att bygga relationer med barn/elever
- Vidareutveckla arbetet kring likabehandling och motverka kränkande behandling.
- Vidareutveckla och fördjupa vår kunskap kring de olika diskrimineringsgrunderna

<p>Hur gör vi? Vid minst ett tillfälle under läsåret, företrädesvis i början, arbetar arbetslagen med DO apt okt (diskrimineringsombudsmannen) handledningar för förskola och grundskola. Diskuteras sen i nätverk den 18/10. Lagledaren har ansvar för att detta sker. Frågeställningar att diskutera:</p> <ul style="list-style-type: none">• Har vi normaliserat kränkande behandling på våra skolor och förskolor? Bagatelliserar eller normaliserar vi enskilda elevers uppfattning om kränkande behandling?• Hur ser våra normer ut? Styr våra normer att vi accepterar kränkande behandling utan att vi märker det?• Hur använder vi våra ”bubblor”(från vårt värdegrundsdokument) i vardagen? <p>Be bibliotekarien Madeleine Andersson att ta fram förslag på filmer och litteratur i ämnet</p>	<p>Utvärdering:</p>
---	----------------------------

<p>anpassat till de olika åldrar vi har i 1-12 år. Ex. från AV-media, vara vänner (lågstadiet)</p>	
<p>Hur är barn/elever delaktiga? Arbeta med diskrimineringsgrunderna i barngrupperna och klasserna. T ex genom film, litteratur och värdegrundssamtal (ex. med hjälp av bubblorna). Barn och elever ser filmer som handlar om de olika diskrimineringsgrunderna. Besök av personer som är kunniga och insatta i mångfaldsfrågor.</p>	
<p>Hur kommunicerar vi med vårdnadshavare? Informera vårdnadshavare via skriven information, hemsida, föräldramöten, utvecklingssamtal. Reflektera tillsammans med föräldraföreningarna – kring våra normer - vad ser våra föräldrar som vi inte ser utifrån sitt föräldraperspektiv?</p>	

Förebyggande mål 15-16 med utvärdering Helenetorps förskola avd. Molnet och Korallen 160613

Kartläggning: *Hur ser det ut hos oss?*

Grupperna på avdelningarna har ändrats. Halva gruppen är ny och det är många yngre barn som har skolats in. Vi upplever att samtalstonen hos barnen är mycket hög. När ljudnivån är hög blir vår miljö stressande och rörig, både för barn och vuxna. Det påverkas av att tiden när vi pedagoger är fulltaliga i barngrupp är liten. Tillfällena att dela upp oss i mindre grupper har minskat beroende på personaltäthet och barngruppsstorlek. Det är stressande för pedagogerna att det på avdelningarna inte finns tid till att genomföra förändringar i den pedagogiska miljön så att en kreativ och tryggare miljö kan skapas.

Mål: Vad vill vi?

- Vi vill få en behaglig ljudmiljö på avdelningarna och i matsalen.
- Att barnen få en möjlighet till att ”stanna” i sin lek en längre tid.
- Öka pedagogernas känsla av att räcka till.

Metod: *Hur ska vi göra?*

- Pedagogerna har ett medvetet förhållningssätt mot barnen vad gäller lägre samtalston samt att vi ”lägger” en hand på barnets axel, vilket leder till barnet får en påminnelse om att samtalstonen är hög.
- Vi pedagoger uppmuntrar barnen till att gå fram till kompiserna som de talar med istället för att höja rösten till kompiserna.
- Vi uppmuntrar till lugna lekar/berörings lekar t.ex. sång och ringlekar.
- Vi har på respektive avdelning satt upp en påminnelse/ordspråk som talar om vilket förhållningssätt som vi ska arbeta efter.
- Vi har matbord på båda avdelningarna för att ljudnivån i matsalen ska bli lägre.
- I möjligaste mån presenterar vi Helenetorps policydokument för nya pedagoger och vikarier. Detta dokument påvisar vårt arbete med ljudmiljön.
- Försöka att skapa lugnare stund för barnen efter lunchen, ex valkort eller lugn musik/sagoskiva.

Utvärdering – uppföljning: *Hur mäter vi resultatet?*

Vi lyssnar, observerar, är närvarande i barnens aktiviteter.

Utvärdering ska ske i maj 2016.

Utvärdering:

Vi märker att likabehandlingsplanen behöver lyftas flera gånger på ett läsår för att hållas vid liv. Vi kommer i den nya planen att lägga in flera reflektionstillfällen i vårt kalendarium.

Vi ändrade rutiner kring avdukningen och fick en lugnare miljö, alla väntar med avdukningen tills vi har ätit frukten.

Vi införde valkort och uppmuntrar barnen att stanna vid sitt val. Detta har hjälpt oss att öka känslan av att räcka till. Även läsvila för alla hjälper barnen att varva ner efter lunch.

VI har lyft och reviderat vår policy, den sitter även i introduktionspärmen.

Viktigt med struktur och att alla i arbetslaget vet vad de ska göra.

Vi tränar oss på att använda oss av våra stödtecken och att söka ögonkontakt.

Förebyggande mål 15-16 med utvärdering Helenetorps förskola avd. Spaden/Skruven

Kartläggning: *Hur ser det ut hos oss?*

Det finns i dagsläget många barn som inte är trygga än. Dels är det nya barn som precis skolats in och dels har det skett personalbyten. När nya barn skolas in bidrar det till att de gamla barnen blir otrygga eftersom det blir en ny gruppkonstellation. Vi ser att många barn är vilsna i sitt sätt att ta kontakt med andra barn och att det då lätt blir hårda tag.

Mål: *Vad vill vi?*

Vi vill att alla barn ska hitta sin plats i gruppen och bli trygga med förskolans verksamhet, miljö och med pedagoger/ kompisar samt att barnen visar hänsyn och empati för andra.

Metod: *Hur ska vi göra?*

- Vi pedagoger ska vara där barnen är för att hjälpa och vägleda. När annat behöver göras så stämmer vi av läget så att det finns en pedagog med barnen.
- Vi delar oss i smågrupper under förmiddagen för att skapa lugn och trygghet i gruppen.
- Vi tar med handdockan Barbapapa i vårt arbete med hänsyn och empati.

Utvärdering – uppföljning: *Hur mäter vi resultatet?*

- Vi följer upp likabehandlingsarbetet på vår planering sista veckan i varje månad då vi lyfter fram våra observationer och reflektioner kring arbetet.
- Vi utvärderar likabehandlingsmålet i maj 2016. Spaden och Skruvens arbetslag ansvarar för utvärderingen.

Utvärdering: Spaden/Skruven

-Vi ser nu att alla barn blivit trygga i gruppen och hur barnen lärt känna verksamheten. Däremot ser vi att det tagit väldigt lång tid att jobba fram rutiner och lärt känna varandra i arbetslagen. Vi ser att vid byte och långvarig sjukdom av personalgrupper är det lätt att tappa rutiner som skapar trygghet för barnen.

För att vara förberedda inför eventuell frånvaro är det bra med nedskrivna rutiner.

2016-2017

Förebyggande mål Helenetorps förskola avd. Rubinen, Diamanten, Opalen

Kartläggning: *Hur ser det ut hos oss?*

Från och med denna termin har vi fem avdelningar på förskolan. Rubinen, Opalen och Diamanten är beroende av ett stort samarbete, bland annat på grund av tjänstgöringsprocent och scheman.

I dagsläget har pedagogerna inte riktigt hittat gemensamma rutiner för att skapa tillräckligt lugn i verksamheten. Vi upplever att alla pedagogerna behöver lära känna alla barn, även de som inte går på ens ordinarie avdelning. Vi upplever att det är svårt att ge vårdnadshavarna aktuell och tillräcklig information om barn vi inte träffar hela dagen. Vi vill bemöta vårdnadshavarna på bästa sätt för att de ska känna sig trygga med förskolan. Vi märker att vuxnas inställning till förskolan ofta smittar av sig på barnen, trygga vuxna – trygga barn.

Vi har många vikarier i huset när ordinarie pedagoger är på APT och utbildning. Vi tycker att barnen blir osäkrare och att de inte finner sin plats i gruppen dessa tider. Ljudnivån upplevs som hög och rutiner som annars finns, uteblir. Vikarier möter vårdnadshavare och behöver också kunna ge information.

Mål: *Vad vill vi?*

- Få trygga barn och vårdnadshavare.
- Få pedagogerna enade och informerade.

Metod: *Hur ska vi göra?*

- Utveckla datalistan, informationen om barn ex. toa, sov, slagit sig.
- Skriver rutiner för alla dagar.
- Vi gör rutiner för vikarieteamet.
- Bild på alla pedagogerna i varje hall och bilder på vikarierna.
- Vi lyfter barn som alla behöver veta något om.
- Dokumentation på tavla och genom hembrev.
- Att alla pedagoger inklusive vikarier känner till Helenetorps policy.
- Lyfta likabehandlingsplanen på avdelningsplanering i November, Mars.

Utvärdering – uppföljning: *Hur mäter vi resultatet?*

Enkät till vårdnadshavarna. Se bilaga.
Pedagogernas fortlöpande iakttagelser.

Uppföljning i januari 2017
Utvärdering ska ske i maj 2017.

2016-2017
Förebyggande mål Helenetorps förskola
avd. Smaragden/Safiren

Kartläggning: *Hur ser det ut hos oss?*

Vi upplever att vid in och utgångar, av och påklädning uppstår konflikter och situationer som skapar otrygghet för flera barn. Det blir fysiska konflikter och stökigt i barngruppen medan barnen väntar på varandra.

Mål: *Vad vill vi?*

Vi vill att in/utgångar och av/påklädning ska bli lugna situationer där vi pedagoger kan skapa en lugn lärande situation för barngruppen.

Metod: *Hur ska vi göra?*

- Vi slussar ut och in barnen i mindre grupper
- Vi gör medvetna val i hur vi fördelar barnen vid in/utgång
- När barnen är påklädda får de öva på att vänta på sina kompisar på ett vänteställe.
- Vi ger barnen förtroendet att klä på sig själva och jobbar aktivt för detta tex lägga fram allas överdragsbyxor för att barnen sedan ska kunna jobba med detta.
- Vi har barnens alla ytterkläder på ett och samma ställe för att slippa onödigt spring.

Utvärdering – uppföljning: *Hur mäter vi resultatet?*

- Vi följer upp likabehandlingsplanen en gång i månaden på vår planering då vi aktivt diskuterar och reflekterar över vårt arbete med likabehandlingsplanen.
- Vi utvärderar likabehandlingsplanen i Maj 2017. Safiren och Smaragden ansvarar för utvärderingen

Förebyggande mål 15-16 med utvärdering Parkvägens förskola

Kartläggning: *Hur ser det ut hos oss?*

Knyttet:

- I nuläget har vi en pågående inskolningsprocess och därför har vi istället arbeta med att barnen ska bli trygga med varandra och oss som pedagoger. Vi känner att vi inte har kunnat observera barngruppen då barnen ännu inte är trygga och vi fortfarande har föräldrar i verksamheten.

Skruttet:

- På Skruttet har vi börjat observera barngruppen, vi ser vad de leker, hur de agerar i samlingen och andra aktiviteter samt hur de rör sig i våra miljöer. Vi jobbar med att lära känna det enskilda barnet och barngruppen för att kunna utveckla verksamheten utifrån barnens intresse. Vi har genom observationer och reflektioner upptäckt att flera barn inte hittar ro att leka längre stunder och att ljudnivån ofta blir hög.

Mål: *Vad vill vi?*

Knyttet:

- Vi vill skapa en miljö där alla barn är delaktiga och känner mening i vardagen och att både barnens och pedagogernas positiva förhållningssätt synliggörs i arbetet med kompisolen.

Skruttet:

- Vi vill utveckla miljön inomhus så att vi kan ge barnen en lugnare tillvaro och lägre ljudnivå.

Metod: *Hur ska vi göra?*

Knyttet:

- Vi ska vara närvarande och lyhörda pedagoger och uppmuntra barnens positiva förhållningssätt och därigenom synliggöra detta i vår kompisol. Vi som pedagoger ska vara medvetna om vårt eget förhållningssätt mot varandra och mot barnen.

Skruttet:

- Vi ska organisera upp materialet och presenteras för barnen.
- Vi ska skapa en valtavla där barnen har möjlighet att välja aktivitet.
- Vi tillför nytt material som kan stimulera till nya positiva lekar utifrån deras intressen.

Utvärdering – uppföljning: *Hur mäter vi resultatet?*

Formulera tänkta metoder att utvärdera.

Bestäm när målet ska utvärderas och vem som har ansvar.

Formulera kort hur arbetsmetoderna/åtgärderna har genomförts och hur det har påverkat arbetet med likabehandling. Utvärderingsresultatet ska skrivas in i nästkommande likabehandlingsplan.

Uppföljning Knyttet: Fortsatt inskolning av både barn och personal.

Uppföljning Skruttet: Vi jobbar fortfarande med att lära känna det enskilda barnet och barngruppen.

Mål: Båda avdelningarna fortsätter jobba med att barnen och pedagogerna ska känna meningsfullhet, trygghet och delaktighet i verksamheten.
Arbetet med att förändra miljön fortsätter.

Metoder: Vi fortsätter med det arbetet som vi ha påbörjat.

UTVÄRDERING KNYTTET

Vi har jobbat mycket med att förändra miljön för att hitta rum i rum och nya mötesplatser och det har gett tydligt och positivt resultat på barnens lekar och barngruppens samhörighet.

UTVÄRDERING SKRUTTET

Valtavlan har använts flitigt och det har gett möjlighet till en valfrihet hos barnen och det har gett positivt resultat då det har blivit mer tydligt för barnen vilket material som finns på hyllorna. Miljön har förändrats mycket på Skruttet både inomhus och utomhus och det har varit väldigt positivt och gett upphov till nya lekar och en samhörighet i gruppen.

2016-2017

Förebyggande mål Parkvägens förskola

Kartläggning: *Hur ser det ut hos oss?*

Knyttet:

- I nuläget har vi en pågående inskolningsprocess och därför har vi istället arbetat med att barnen ska bli trygga i miljön och med varandra och oss som pedagoger.

Hemulen:

- Vi är en nyuppstartad avdelning och ser att barnen ännu inte är helt trygga och har kommit till ro att leka. Barnen är i en helt ny miljö med nya pedagoger och med nya praktiska rutiner. Vi ser att barnen är intresserade av att hjälpa varandra.

Skruttet:

- På Skruttet har vi börjat observera barngruppen, vi ser vad de leker, hur de agerar i samlingen och andra aktiviteter samt hur de rör sig i våra miljöer. Vi har genom observationer och reflektioner upptäckt att flera barn inte hittar ro att leka längre stunder och att ljudnivån ofta blir hög.

Mål: *Vad vill vi?*

Knyttet:

- Vi vill skapa en miljö där alla barn är delaktiga och känner mening i vardagen och att både barnens och pedagogernas positiva förhållningssätt synliggörs i arbetet med kompassolen.

Hemulen:

- Skapa en ”vi-känsla” på Hemulen där de är trygga tillsammans i miljön och kan leka och respektera varandra.

Skruttet:

- Vi vill utveckla miljön inomhus så att vi kan ge barnen en lugnare tillvaro och lägre ljudnivå.

Metod: *Hur ska vi göra?*

Knyttet:

- Vi ska vara närvarande och lyhörda pedagoger och uppmuntra barnens positiva förhållningssätt. Vi fortsätter vårt arbete med kompisolen där vi synliggör barnens goda handlingar och egenskaper. Vi lägger stor vikt i vårt förhållningssätt mot varandra.
- Vi har skapat en ”närvarotavla” där barn och personal har vars en helkroppsbild som vi stoppar i olika fickor på tavlan, beroende på om vi är på förskolan eller hemma och det skapar många samtal och funderingar. Genom detta samtalar vi dagligen om alla barnen som är i gruppen oavsett om de är hemma eller på förskolan.
- Vi har genomtänkta aktiviteter och material som vi använder tillsammans med barnen, som skapar gruppkänsla och att alla bli sedda och uppmärksammade.
-

Hemulen:

- Göra en kompisol och uppmuntra deras positiva beteende mot varandra.

Skruttet:

- Vi tillför nytt material som kan stimulera till nya positiva lekar utifrån barnens intressen.
- Utveckla kompisolen genom dokumentera barnen när man gör goda handlingar.
- Mer närvarande pedagoger vid barnens aktiviteter.

Utvärdering – uppföljning: *Hur mäter vi resultatet?*

Formulera tänkta metoder att utvärdera.

Bestäm när målet ska utvärderas och vem som har ansvar.

Formulera kort hur arbetsmetoderna/åtgärderna har genomförts och hur det har påverkat arbetet med likabehandling. Utvärderingsresultatet ska skrivas in i nästkommande likabehandlingsplan.

Uppföljning Knyttet:

Uppföljning Hemulen:

Uppföljning Skruttet:

Mål

Metoder:

UTVÄRDERING KNYTTET

UTVÄRDERING HEMULEN

UTVÄRDERING SKRUTTET

Förebyggande mål 15-16 med utvärdering fritidshemmet Vätten och fritidshemmet Pysslingen, Nöbbele skola

Kartläggning: Hur ser det ut hos oss?

I dagsläget har personalen uppmärksammat att vissa elever har startat konflikter verbalt som ibland har eskalerat till fysiskt våld. Vi spekulerar i att det kan ha kopplingar till deras dagsform efter en lång skoldag. Vi vill ge eleverna träning i hur man löser konflikter med ord och förebygger dem genom ett socialt accepterbart beteende. Eleverna klarar inte alltid av att lösa konflikter själva utan kan falla tillbaka på utåtagerande mönster. Vi har skapat rum avsett för rekreation, detta har utvecklats till ett ”vara ifred rum”.

Mål: Vad vill vi?

- Vi vill ge eleverna bättre självkänsla för att markera egna gränser och respektera andras.
- Vi vill att eleverna löser konflikter genom att föra en dialog med varandra och när det inte går tar hjälp av en vuxen.
- Vi vill att eleverna är rädda om varandra och behandlar varandra respektfullt.
- Vi vill ge eleverna större möjligheter till rekreation och vila vid behov.

Metod: Hur ska vi göra?

- Vi diskuterar och reflekterar regelbundet, i samtal med eleverna, vad som står skrivet om detta i våra styrdokument och i annat material vi har på skolan och vad det betyder i praktiken.
- Vi samverkar med vårdnadshavare vid allvarigare kränkningar och upprepade incidenter.
- Vi uppmärksammar barn och vårdnadshavare om Nöbbele skolas ordningsregler terminsvis genom att trycka ut dem och distribuera till vårdnadshavare.
- Vi hjälper eleverna att lösa konflikter vid behov.
- Vi utvecklar elevernas färdighet i konfliktlösning med ord genom att spela rollspel och ha värderingsövningar.
- Vi döper om och möblerar om ”lugna rummet” till ”vilorummet”.
- Vi reviderar enkäten inför kommande läsår.

Värdegrundsdokumentet Nöbbele/Ingelstad/Uråsa "våra bubblor"

Vi är rädda om varandra och respekterar våra olikheter.

Vi försöker lösa konflikter själva, genom att prata med varandra och komma på nya lösningar annars tar vi hjälp av en vuxen.

Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, 2011:

"2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Mål

Skolans mål är att varje elev

- Tar ett personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö.

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- Främja elevernas förmåga att vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön."

"2.1 Normer och värden

Mål

Skolans mål är att varje elev

- Respekterar andra människors egenvärde.
- Tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor,
- Kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utveckla en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av solidaritet mellan
- människor,
- aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper,"

Ledningsdeklarationen: RC-området Ingelstad/Uråsa/Nöbbele

*Höga förväntningar

*SKA

*Den pedagogiska "röda" tråden

Ordningsregler Nöbbele skola: ht. 2013

- Vi följer vårt värdegrundsdokument "bubblorna".
- Vi är rädda om våra saker och vår skola.
- Vi använder snälla ord, är rädda om varandra och reder upp bråk med ord.

Utvärdering – uppföljning: Hur mäter vi resultaten?

Veckovis avstämningar/uppföljningar av målen görs vid personalens planeringsmöte enligt fritids mötesprotokoll.

Fritidshemmets arbetslag följer upp hur arbetet med detta likabehandlingsmål fungerar vid terminsstart.

Vi genomför vår enkät vid terminsstart 2017.

Analys av läsåret 15/16

Under året har vi bott in oss i de nya lokalerna. Hotbilden från 14/15 kvarstod under höstterminen fram till vårterminens mitt. Vi i personalen har arbetat ihop oss i den nya gruppkonstellationen. Schemat har fortsatt vara tigt med svårigheter att ta ut raster samt gå hem vid arbetsdagens slut. Ledningssituationen med tre rektorer under ett läsår har varit diffus med långa beslutsvägar samt skapat osäkerhet och varit en stressor.

Under läsåret har vi genomfört följande med direkt/indirekt koppling till våra likabehandlingsmål:

Läkare utan gränser insamlingen.

Regelbundna fritidsråd med tömning av önskelåda.

Barnsamtal kring samtliga elever på fritidshemmet.

Inbjudan till föräldramöten ht och vt.

Inbjudan till enskilda samtal med vårdnadshavare, helt på deras villkor.

Elevutvärderingar av teman med förslag till förbättring från eleverna.

Samverkan med skola och vårdnadshavare vid kränkningar/dåligt beteende och oro.

Vi har med hänsyn till enkätsvaren och samtal förändrat vårt arbetssätt.

Vi har utvecklat arbetet runt extra anpassningar och förbättrat dokumentation.

Vi har aktivt arbetat med att bryta traditionella könsroller.

Det vi vill förbättra är:

Information till/från vårdnadshavare.

Se över organisation av kvartstängning med avseende till personalåtgång och lokala förutsättningar.

Aktivitetsschema med bilder på aktivitet och personal för elever.

Samverkan kring cykelkärorna.

Förbättrad samverkan med skola/förskola/fritids, schemaförändringar, fritidselever, info vårdnadshavare, resurser.

Ställtid för personalen att möta eleverna och förbereda lokalen positivt och lugnt.

Väntetidsbarnens närvaro.

Fördela ansvarsområden i daglig verksamhet.

Möten läggs per automatik under em. dvs. fritidstid. Vi vill fördela mötestiden bättre.

Lpper på respektive tema, samt utvärdering.

Särskilj behovsmöten från operativa möten tex AE elevråd. Vid behovsmöten som fritids/förskoleklass behövs representanter från respektive verksamhet.

Utveckla elevenkäten ang fritids.

Enligt enkäten kan elevdelaktigheten ökas i val av aktiviteter/teman. Vi har uppmuntrat till en aktiv "tamburkontakt".

Enskilda samtal med enskilda elever ang. konflikthanteringsmetod.

Vi har uppmuntrat allas lika värde genom ex. elevledda pulsen aktiviteter.

Vi kompletterat med extra låneutrustning, lånekläder för att kompensera ekonomisk utsatthet.

Vi har förtydligat arbetstider/arbetsplatser inom arbetslaget. Dock inte lika tydligt för eleverna.

Vi har förbättrat informationsflödet med hemmen, men vill utveckla detta vidare.

Lpper på respektive tema, samt utvärdering.

Reflektion av enkäteten Enkäten genomfördes i smågrupper med personal närvarande (helst utan koppling till gruppen) för läshjälp.

Uppmuntran till ärliga svar. Visuellt tydlig. Enskilda frågor behöver förtydligas alternativt delas upp i mindre frågor. Värderingsskalan bör vändas på enstaka frågor för att undvika slentriansvar. Resultatet hittas på Nöbbele gemensam i pdf. Överlag visar enkäten att eleverna är nöjda med verksamheten. Enkäten visar stöd för att behålla de aktuella likabehandlingsmålen även under läsåret 16/17.

Förebyggande mål 15-16 med utvärdering förskoleklass, Nöbbele skola (12 st. elever som blev 11 st. under vårterminen)

Mål:

Vårt mål (under året i förskoleklassen) är att samtliga elever skall känna att de är accepterade av alla i gruppen och att de känner trygghet i gruppen och med sina klasskamrater när de slutar hos oss. (Personalens ansvar)

Avstämning:

Vi har stämt av, i arbetslaget, precis som vi planerat, varje vecka. Däremot så har vi inte stämt av första torsdagen i varje månad utan det har blivit i form av sociogram, varannan månad (3 tillfällen under läsåret).

Utvärderingsmetod (när?):

Vi har stämt av detta mål som vi hade tänkt oss. Vid slutet av höst- och vårterminen.

Trygghetsvandring: Gjordes vid början av läsåret. Trygga och otrygga platser.

Sociogram: Detta har vi arbetat med varannan månad och resultatet har visat att eleverna, under läsåret, har vidgat sitt kamratskap.

Intervjuer:

Vi har försökt följa resultatet av dessa intervjuer. Vi började arbeta med de former som eleverna valde vid läsårets början (data, böcker, film och studiebesök). Frågan som eleverna fick var: På vilket sätt skulle du vilja lära dig? Tyvärr, har flera av dessa arbetsformer inneburit svårigheter.

Data: Datorerna har ofta varit upptagna av skolklasserna, under skoltid. Flera datorer har varit sönder under en rätt lång period under vårterminen. Vi har "saknat" dataansvarig personal.

Böcker: Under vårterminen avslutade bibliotekarien sin anställning och vi fick en tillfällig bibliotekarie under sista delen av läsåret. Ny lånetid blev fredagar vilket innebär att det är omöjligt för förskoleklassen att låna böcker av bibliotekarie.

Film: Vi blev efter årskiftet av med Adobe Acrobat Reader och det har under hela vårterminen varit omöjligt för oss, i förskoleklass, att se på vare sig film eller tv-program. Vi följde serien Bokstavlandet och matteserien Blommor och blad, en miljard, under hela hösten och båda var mycket uppskattade.

Studiebesök: Att gå iväg på studiebesök har varit svårt att lösa då vi alltid har varit enkelbemannade i förskoleklassen. Enskilda elever har behov av vuxet stöd och dessa behov blev tydligare och större, vid utflykter. Detta såg vi bl.a. vid Kaskad-resan och vår resa till Räddningstjänsten men där vi ändå var dubbelt bemannade.

En annan fråga eleverna fick besvara var: Vad skulle du vilja lära dig mera om?

Svar: Konstruktion – Djur – Fordon

Vi påbörjade detta arbete och vi forskade kring dessa områden. Vi hade stöd av vår VFU-student under en period. Det gick mycket bra. Vi känner dock att vi inte blev riktigt ”färdiga”.

Tredje frågan eleverna fick var: Hur vill du arbeta? Svar: Alla sorters alternativ kom upp....

Vi har varierat arbetsmiljön. Vi har arbetat på golven, vid bord, vi har möblerat om vid ett flertal tillfällen för att skapa nya lärmiljöer, vi har jobbat i enskilt och i grupp, vi har haft styrda grupper – fria grupper, fria aktiviteter – styrda aktiviteter, stora grupper och små grupper, ute och inne. Vi har ibland låtit slumpen avgöra gruppen, ibland har eleverna valt själva men ofta har vi styrt medvetet själva i syfte att se till allas behov och utifrån allas förmågor.

Vi upptäckte efter hand under höstterminen att vi arbetade väldigt intensivt med våra ”bubblor” men att eleverna inte alltid förstod och tolkade innebörden, i dessa, som vi vuxna gjorde. Vi lyfte frågan/dilemmat till ledningsgruppen men de ”bollade” tillbaka detta till oss. Vi tog då ett beslut att göra en större insats själva kring område värdegrunden och vi beslöt att ”ta ner” samtliga ”bubblor” till elevernas nivå och till deras språkbruk.

Vi diskuterade i storgrupp och enskilt vad varje ”bubbla” stod för och hur var och en tolkade den. Sedan fick varje enskild elev rita en bild där de beskrev innehållet i varje bubbla. De fick också förklara för sina kamrater och för oss vad, hur och varför de valt att rita det de ritat.

Under stora delar av höstterminen och under början av vårterminen la vi oerhört mycket tid på detta. Resultatet redovisade vi sedan bl.a. för vårdnadshavarna och rektor vid vårens föräldramöte. Både vi och eleverna är mycket stolta över arbetsinsatsen/resultatet av detta arbete. Vårdnadshavarna önskade dock att värdegrunden, i stort, reviderades och kanske skrevs om på ett ”enklare” språk. Vi lyfte detta till Ledningsgruppen.

*Under framförallt höstterminen hade vi enligt rektors direktiv inte lov att låta eleverna vistas utomhus (på skolgården) själva. Dessa förutsättningar har känts otrygga, för oss personal, och vi har fått utveckla ett nytt arbetssätt i förskoleklassen.

*Vi har under läsåret arbetat med utredningar utifrån anmälningar kring kränkande behandling, i förskoleklassen. I arbetet har vi tagit hjälp och stöd av Elevhälsan som varit på besök hos oss vid två tillfällen då Anna. K. bl.a. har pratat om att säga – Nej, att våga stå för sin åsikt och kört lite gruppstärkande övningar.

Förebyggande mål 15-16 med utvärdering Nöbbele skola

Under läsåret 2015/2016 har Nöbbele skolas förebyggande mål varit att vi vill att eleverna ska se varandra, vara artiga genom att t.ex. säga hej och tack samt att de hjälper varandra och delar med sig. I september och i april genomfördes en enkätundersökning med frågorna:

- Hur trivs du i skolan?
- Hälsar alltid dina klasskompisar på dig?

- Hälsar du alltid på dina klasskompisar och vuxna?
- Tycker du att det är viktigt att vara artig och säga tack? (förklara i rutan)
- Tycker du att dina kompisar hjälper dig på lektioner och raster?
- Vid vilka tillfällen tycker du det är viktigt att dela med sig? (du kan välja flera svar)

Analys av enkäten besvarad i september 2015:

Majoriteteten av eleverna trivs jättebra i skolan och alla tycker att det är viktigt att vara artig, säga hej och tack. Eleverna upplever att kompisarna är hjälpsamma på lektioner och raster. Nästan alla elever upplever att de hälsar på varandra, alltid eller oftast. Många elever har skrivit en motivering till sina svar.

Analys av enkäten besvarad i april 2016:

Majoriteten trivs i skolan för att de har hjälpsamma kompisar och har roligt i skolan. Omkring 6 % har svarat att de trivs mindre bra och det tror vi beror på att de inte har någon riktig kompis, bästa kompis, och att de är rädda för att bli kallade saker. Vi vet också att svaren kan vara beroende av dagsformen. Omkring 85 % av eleverna upplever att kompisarna hälsar och vi tycker att det är ett bra resultat eftersom vi vet att en del inte räknar en blick eller ett leende som en hälsning. Nästan 100 % svarar att de alltid eller oftast hälsar på sina klasskompisar och vuxna. Omkring 96 % upplever att de oftast får hjälp av sina kompisar på lektioner och raster. Eleverna tycker att det är viktigt att vara ödmjuka och dela med sig vid alla tillfällen, men främst på raster och lektioner. Även här har eleverna motiverat sina svar. Motiveringarna är med utvecklade och poängterar betydelsen av att vara artig, hjälpsam och tacksam. Eleverna har utvecklat en större förståelse för hur vi gemensamt påverkar trivselsen i skolan.

Förebyggande mål 15-16 med utvärdering Nöbbele förskola Älvan och Trollet

Målskrivning:	Koppling till läroplanerna:	Hur gör vi? Metoder och konkreta insatser:	Vad har vi gjort/ resultat?	När gör vi:
<p><u>Erbjuda en verksamhet där alla känner sig trygga.</u></p> <p>Innebär att: Vi vill skapa ett klimat på vår förskola där barnen vågar söka sig till oss pedagoger när de behöver hjälp i olika situationer, utifrån sina behov. Verksamheten skall vara sådan att alla känner sig välkomna, som de är, med sina frågor/ synpunkter. Alla skall känna att deras dag varit meningsfull på ett eller annat sätt.</p>	<p>2.1 NORMER OCH VÄRDEN Förskolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar och efterhand omfatta dem.</p> <p>Mål Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar</p> <ul style="list-style-type: none"> • öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar, • förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra, • sin förmåga att upptäcka, reflektera 	<p>Hur är barn/elever/vårdnadshavare delaktiga?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barn Intervjuer • Samlingar • Veckobrev, E-mail till föräldrar, gemensamt? • Daglig kontakt vid hämtning/lämning • Sms, Mms • Daglig dokumentation • Veckans kluring (till barnen, aktuella frågor) (i alla grupper) 	<ul style="list-style-type: none"> • BRUK oss 1,3 • Fota rummen • Reflektionsprotokoll • Mer fokus på förskola/hem, arbeta ihop gruppen under augusti/september • Uppföljning small, XY 	<ul style="list-style-type: none"> • 12-08-15 • 26-08-15, 04-09-15 • Veckovis • Augusti, September, Oktober (årshjulet) • 26/1-16

	<p>över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,</p> <ul style="list-style-type: none"> • förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning, och • respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö. 	•	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Vi har reflekterat över metoderna och framförallt den dagliga dokumentationen</i> • <i>Alla grupper sätter upp sin dagliga dokumentation i hallen</i> 	
			<p>26/1-16 <i>Resultat: Vi kom fram till att den dagliga dokumentationen behöver bli mer lättillgänglig för vårdnadshavare och barn, både genom dokumentation i text och bild samt i reflektionsprotokoll</i></p>	

Utvärdering:

KENT 1.3.7

Vi har arbetat med dela grupperna på fler olika sätt för att tillgodose de individuella behoven och anpassar verksamheten därefter.

Vi har samspel mellan avdelningarna (Älvan-Trollet) för att skapa gynnsamma förhållanden för att det enskilda barnet skall kunna utveckla sin sociala kompetens.

Vi har hållit fast vid grupperna inom avdelningarna för att bibehålla struktur och kontinuitet. Arbetet har gett resultatet att det blivit ett ökat lugn i grupperna, vi kan känna att tryggheten ökat i grupperna och det enskilda barnet fått mer anpassad vuxentid.

- Reflektionsprotokollen har gett en god insikt i hur vi arbetar för att göra dagen meningsfull för barnen, de gör det lätt att blicka både bakåt och framåt i verksamheten.
- Barnintervjuerna har gett oss massor av information om hur barnen uppfattar oss, vår verksamhet och sin omvärld.
Var mycket spännande, det är inte alltid som man tror...
- Email har blivit ett fungerande sätt att kommunicera om våra aktiviteter. Nöjda och glada vårdnadshavare.

- Älvan har fått positiv feedback ang. daglig information i tamburen.
- ”Samlingarna” behöver få en annan struktur så att alla barn blir delaktiga och får komma till tals.
- Vårdnadshavare har varit nöjda med den dagliga kontakten och tycker att de får bra information om barnen.
- Det har blivit en extra trygghet för barnen och vårdnadshavare att en och samma pedagog tar emot barnen ute på morgonen klockan 08:00.

2016-2017

Förebyggande mål fritidshemmet Vätten, Nöbbele skola

Syfte: (Var är vi?)	Utifrån resultatet av de elevintervjuer vi genomfört under september-16 så ser vi att det är ett väldigt ojämnt resultat över var eleverna känner sig trygga, trivs och känner lugn och rekreation, i fritidshemmets lokaler.
Mål: (Vart ska vi?)	Personalen skall, under läsåret, möjliggöra flera och nya platser för lugn, rekreation och studiero. De skall även, tillsammans med eleverna, utveckla lärandemiljön, kontinuerligt och efter behov, så att alla känner sig trygga och trivs i fritidshemmets lokaler.
Metod/Åtgärder: (Hur gör vi?)	I dialog med elever och i samverkan med kollegor möblerar och skapar vi lokaler/en lärandemiljö där eleverna kan hitta både lugna och trygga platser. Vi ser, under läsåret, regelbundet över hur behovet ser ut och anpassar lokalerna efter elevernas behov.
Avstämningar: (När, hur och vem checkar av?)	Vid terminsslut ht-16 och vt-17. Personal och elever. Genom elevintervjuer.
Utvärdering: (Hur blev det? - slutlig analys)	
Vetenskaplig grund – beprövad erfarenhet: (Arbetet har stöd i detta.....)	
Styrdokument: (Lgr 11 t.ex.)	Skollagen Plan mot kränkande behandling 8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att

	<p>förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.</p> <p>14 kap. Fritidshemmet</p> <p>2 § Fritidshemmet kompletterar utbildningen i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan och särskilda utbildningsformer som skolplikt kan fullgöras i. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov.</p> <p>Fritidshemmet ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap.</p>
--	--

2016-2017

Förebyggande mål Nöbbele skola

Kartläggning: Hur ser det ut hos oss?

Vi hänvisar ofta till vårt värdegrundsdokument som innehåller elva olika ”bubblor” som beskriver hur elever ska bemöta och förhålla sig till varandra. Värdegrundsdokumentet fastställdes höstterminen 2006 och reviderades 2011, men vi upplever att innehållet behöver uppdateras i samarbete med elever och föräldrar. Vi på Nöbbele skola vill att alla på Nöbbele skola omges av ett förhållningssätt som grundar sig på våra bubblor.

Mål: Vad vill vi?

- Vi vill att elever och pedagoger ska utgå ifrån och använda bubblorna i det dagliga arbetet.
- Vi vill att eleverna blir mer medvetna om bubblorna och deras betydelse.
- Vi vill att föräldrarna blir inkluderade och medvetna om vårt arbete om bubblorna.
- Vi vill att Nöbbele skola präglas av ett förhållningssätt som grundar sig på våra värdegrundsbubblor.

Ur läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, 2011:

1. Skolans värdegrund och uppdrag:

Grundläggande värden

Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt

solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan ska gestalta och förmedla.

Förståelse och medmänsklighet

Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

2.1 Normer och värden:

Skolans mål är att varje elev:

- kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,
- respekterar andra människors egenvärde,
- tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor,
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och
- visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv

2.2 Kunskaper

Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola

- kan använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden
- kan samspela i möten med andra människor utifrån kunskap om likheter och olikheter i livsvillkor, kultur, språk, religion och historia,
- har fått kunskaper om samhällets lagar och normer, mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar i skolan och i samhället,

Värdegrundsdokumentet Nöbbele/Ingelstad/Uråsa:

- Alla bubblorna ur vårt värdegrundsdokument – barns/elevs förhållningssätt.

Ordningsregler Nöbbele skola: ht. 2013

- Vi följer vårt värdegrundsdokument ”bubblorna”.

Metod: *Hur ska vi göra?*

- Vi har bubblorna som diskussionsunderlag på hösten föräldramöte, där föräldrar från F-6 diskuterar, reflekterar och bearbetar bubblorna:
Diskutera era bubblor och besvara följande frågor till respektive bubbla:
 - Vad betyder bubblan för er?
 - Behöver bubblan omformuleras så att alla elever från F-6 förstår innebörden?
 - Hur tycker ni att vi i skolan ska arbeta med bubblan?

- I vilken grad, från 1-5 anser ni att bubblan är uppnådd på skolan? Ge gärna exempel. (1 = inte bra, 5 = utmärkt).

Resultatet från föräldramötet blir en del av underlaget för vårt arbete på skolan.

- Vi har diskussioner och reflektioner kontinuerligt, i respektive klass och i åldersblandade grupper, om det som står skrivet om värdegrundsbubblorna och i våra styrdokument, Lgr11.
- Bubblorna trycks upp i större format och synliggörs i respektive klassrum.
- I veckobreven redovisas kontinuerligt en del av klassens värdegrundsarbete utifrån bubblorna.
- Varje grupp blir tilldelad minst en bubbla som de rita/skapa en bild till.
- Vi genomför trygghetsvandringar och dokumenterar med fotografier trygga/otrygga platser:
 - Utifrån resultatet av trygghetsvandringarna identifierar vi trygga och otrygga platser.
 - Vi kopplar platserna till bubblorna utifrån vad som fungerar och eventuellt inte fungerar.
 - De eventuellt otrygga platserna diskuteras och följs upp i personalgruppen och elevråd, därefter utarbetas en handlingsplan.
- Vi pedagoger är förebilder i arbetet med detta och visar det genom vårt förhållningssätt att vi arbetar mot detta mål.

All personal har ansvar för att detta genomförs.

Utvärdering – uppföljning: *Hur mäter vi resultatet?*

- Trygghetsvandring under oktober 2016.
- Sammanställning från trygghetsvandringarna sker den 16 november 2016.
- Resultatet tas upp på elevrådet 5 december 2016.
- Trygghetsvandring under april 2017.
- Slutlig utvärdering sker i juni 2017.

2016-2017

Förebyggande mål Nöbbele förskola

Kartläggning: *Hur ser det ut hos oss?*

Vi utgår från förra årets mål och utvecklar arbetet med nya metoder.

Mål: *Vad vill vi?*

Vi tror på en gemensam värdegrund och vikten av att alla ska känna sig värdefulla och behövda i vår verksamhet. Att lägga grunden till en bra självkänsla för att rusta våra barn inför framtida utmaningar.

Målbeskrivning:

Erbjuda en verksamhet där alla är lika värdefulla

Koppling till läroplanerna och värdegrundsdokument:*Grundläggande värden:*

- Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan ska hålla levande i arbetet med barnen.

Mål ur "Normer och värden" 2.1:

- förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning, och
- respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö.

*Våra "bubblor"***Metod: Hur ska vi göra?****Metoder och konkreta insatser:**

- Arbeta i små grupper
- Använda våra "bubblor" i verksamheten
- Kommunikation på föräldramöten, "prata kring bubblorna"
- BRUK
- Värdegrundsfrågor till föräldrarna inför utvecklingssamtal
- Reflektera kring våra bubblor under veckoplaneringen. (Reflektionsprotokoll)

När gör vi:

- Varje vecka under avdelningsplaneringen
- Vid föräldramötet, 12/10-16
- Under utvecklingssamtalen

Utvärdering – uppföljning: Hur mäter vi resultatet?

Kontinuerligt genom BRUK,
Våra reflektionsprotokoll under avdelningsplaneringarna,
Uppföljningsmallen,
Utföra en trygghetsrunda tillsammans med skolan.

Förebyggande mål 15-16 med utvärdering Ingelstad skola åk 4-6

1. Vi har arbetat med mål 1 i samband med att konflikter har uppstått, vilket har varit under hela läsåret. Vi har även visat/pratat om likabehandlingsplanen på föräldramöten.

Frågan vi ställer oss är: Hjälper det? Nej i konflikten så spelar detta dokumentet ingen roll, men dokumentet måste ändå finnas. Vi tycker det är bra att utgå från det när vi diskuterar vad som gäller på vår skola. Henrik kom ner och pratade med årskurs sex och utgick utifrån bubblorna, blev en bra och tydlig bild om vad som gäller för Ingelstads skolas likabehandling. Vi är nöjda med dokumentet och arbetar med det. Vi börjar varje läsår med att arbeta med det.

2. Mål 2 har fungerat på ett bra sätt mellan ÅR 5 och 2. Femmorna har hjälpt tvåorna med läsning varje vecka. De har varit ihop på vissa raster och nu under avslutningsveckan så var de på Sikabacken tillsammans, mycket trevligt.

Sexorna har varit hjälplärare hos treorna. Alla som ville fick hjälpa till. De har även varit i andra klasser och kört Grej of the week och Kahoot. Roligt och uppskattat från båda håll. ÅR 4 har varit hjälplärare hos ÅR1, vilket har fungerat bra. Vi hade en gemensam dag när det var FN-dagen och gått en gemensam tipspromenad. Vi ska planera in fler gruppaktiviteter till nästa läsår.

Vi anser att det är en vinst om det är samma lärare sedan lågstadiet. Eleverna tycker det är roligt att träffa sina gamla lärare. Vi vill fortsätta med det arbetet.

Sexorna har fått vara delaktiga i valet av vad de ska göra inom fadderverksamheten, men inte de yngre barnen.

Nytt mål: fortsatt arbete med fadderverksamheten. Vid höstuppstarten (första skolveckan) pratar om värdegrundsarbetet. Alternativt köra en "aktivitetstimme", där de äldre håller i lekarna. För alla klasser.

Förebyggande mål 15-16 med utvärdering fritidsavdelningarna Fisken och Krokodilen, Ingelstad skola

Kartläggning: Hur ser det ut hos oss?

1. Det är inte ordning och reda, mycket saker ligger kvar ute på skolgården och i korridorerna ligger det mycket slängda kläder och saker. Det är även oordning i uteförrådet.
2. Det förekommer ett språkbruk som inte är accepterat. Svordomar och ord som "bitch", "fuck" och "motherfucker" används. Det förekommer även uttryck som "du har adhd", "du har ebola", "jag ska döda dig" och "din jävla bög".

Mål: Vad vill vi?

1. Vi vill att barnen ska ta ansvar för sina och skolans saker. Ex. kläder, lekmaterial, pennor osv.
2. Skapa en positiv samtalston med ett accepterat språkbruk. I en sådan miljö kan alla känna sig välkomna och bekväma.

Metod: Hur ska vi göra?

1. - Ordning i uteförrådet: Vi ska från början märka upp vart saker och ting ska hänga så det blir lättare för barnen att hålla ordning. Vi ska även märka upp sakerna så man lätt kan se vems det är. Vi kommer genom fritidsklassikern se till att det är ordning och reda i uteförrådet då det är ett av uppdragen.
 - Vi ska uppmana föräldrarna att märka barnens kläder.
 - Vi ska göra barnen delaktiga vid inköp av saker.
2. Ord som förekommer är många gånger sådana som barnen inte har förståelse om. Pedagogerna ska förklara och ge barnen en förståelse över ordens innebörd genom bland annat samtal och film runt värdegrundsfrågor. Samverka med föräldrar och pedagoger som har barnen.

Utvärdering – uppföljning: Hur mäter vi resultatet?

- Avstämning vid vår gemensamma planeringstid.
- Genom observationer och samtal kan vi följa arbetet mot målet.
- Vid behov revideras målen.
- Deltidsavstämning i Januari
- Slutmålet och utvärdering är vid vårterminens slut.

Utvärdering:

1. Vi upplever att det fortfarande är stökigt och att det ligger saker överallt, både ute och inne. Förrådet är bra uppmärkt och till en början fungerade fritidsklassikerns mål att hålla ordning i förrådet, men nu fungerar det sämre. Vi önskar fortfarande att föräldrarna ska märka upp barnens saker så de hittar sin rätta ägare. Vi har gjort eleverna delaktiga vid inköp av saker men upplever att eleverna inte förstår värdet av pengar och saker. Då barngruppen är större och personalen är flytande blir barnen inte påminda om att de ska städa. Eleverna har dåligt ansvar. Detta kommer vara ett mål vi arbetar vidare med nästa läsår.
2. Språket har förbättrats genom att vi har haft en förändrad barngrupp. Vi har också jobbat aktivt med att samtala kring språket och haft nära kontakt med vårdnadshavare kring händelser som har involverat dåligt språkbruk. Eleverna har fått tydligare regler kring användandet av youtube och vilka spel som är tillåtna, vilket vi upplever har bidragit till att minska olämpliga ord.

Förebyggande mål 15-16 med utvärdering förskoleklass Myran Ingelstad skola

Kartläggning: Hur ser det ut hos oss?

Vi har en grupp på 31 barn där två barn behöver extra stöd. Tre barn kom nya till gruppen men har blivit väl omhändertagna. Några barn är individualister och har svårt vid övergångar till nya aktiviteter.

Det är en engagerad grupp med mycket idéer i lärandet. Fria leken fungerar bra.

Mål: Vad vill vi?

1. Att ha kvar lusten till att lära, även i den fria leken.
2. Vi vill att gruppen är omtänksamma och hjälper varandra.

Metod: Hur ska vi göra?

1. Ta tillvara deras intresse och vara lyhörda.
Vi gör en "brainstorm" låda där barnen kan lägga förslag på aktiviteter.
2. Vi är lyhörda och tar tag i konflikter direkt.
Vi uppmuntrar barnen när de är omtänksamma och hjälper varandra.

Utvärdering – uppföljning: Hur mäter vi resultatet?

Vi intervjuar barnen inför utvecklingssamtalet.

Vi frågar föräldrarna under utvecklingssamtalen och på föräldramöten. Sen kollar vi av kontinuerligt under planeringar och Apt:er.

Utvärdering 160613:

Ytterligare ett barn, med annat modersmål, kom i januari efter flytt till vårt område.

1. Barngruppen är vetgirig med stort intresse för att lära. Brainstorm-lådan blev aldrig. Dock startade vi under våren ett tema kring "Lärande lek" där vi förändrade våra klassrum och skapade lekmiljöer och detta inleddes med brainstorming först i helklass och sedan i grupper utifrån barnens intresse. Detta ledde till nya lekar och grupperingar och gav stimulans till leken även på fritidstid. Efter några veckor avslutade vi temat eftersom våra elever i behov av särskilt stöd hade svårare att komma till ro i den friare formen. Genom att vi under läsåret har haft såväl perioder med mer styrda aktiviteter som perioder med mer lekbaserat arbetssätt anser vi att vi har stimulerat alla elevers lust att lära.
2. I gruppen finns väldigt stor variation i barnens förmåga till empati. Överlag är barnen omtänksamma och hjälpsamma men några barn är väldigt egocentriska. Tyvärr har några barns olämpliga beteende smittat av sig på kompisar. I maj kopplades en resursperson in mot ett barn och omgrupperingar gjordes och detta har haft positiva effekter för barngruppen. Alla pedagoger har varit aktiva och tagit konflikter direkt med berörda barn. Resultat från barnintervjuer och utvecklingssamtal är positiva.

2016-2017

Förebyggande mål Ingelstad skola åk 1-3

Kartläggning: Hur ser det ut hos oss?

År 1 har gått en trygghetsvandring, där de tillsammans gick en runda på skolgården för att titta var gränserna går och om det finns platser där eleverna känner att de är otrygga eller rädda på. Vi har också besökt gula villan och de andra elevernas klassrum på skolan.

Ytterdörrarna är tunga, sega och det är ett bekymmer för barnen då de kan klämma sig.

Dungen- flera är mycket rädda för ormar i det höga gräset.

De är rädda för att trilla på asfalten och skada sig. Det finns några elever i ettan som betar sig illa och kan skada andra vilket gör att klasskamraterna är rädda.

Några barn tycker det är otäckt att låsa om sig när de går på toaletten, de känner också rädsla ifall brandlarmet skulle utlösas och de inte befinner sig i klassrummet.

År 2 gjorde ingen trygghetsvandring i år, i stället la vi upp en karta på White boarden och repeterade skolgårdens gränser, lokaler och platser där barnen leker på raster.

Barnen tycker det är jobbigt med det höga gräset på skolgårdens södra del då de är rädda för nässlor, att bli blöta och ormar. Hästintresserade elever har byggt en ridbana med flyttbara hinder. Men det uppstår konflikter då andra barn vill bygga koja och använder ridbanans hinder. Många i klassen tycker det är jobbigt på skolgården, då det finns några elever i klass 1 som betar sig illa. En del barn tycker det är dåligt städad i omklädningsrum, klassrum, bord, toaletter och kapprum.

År 3 har inte heller gått en trygghetsvandring utan valde att diskutera och anonymt skriva ner sina åsikter. De är bråk om hindren på ridbanan och en del tycker det är obehagligt att vara nere vid höga gräset. Barnen känner sig otrygga när okända personer dyker upp på skolan. Elever i egna klassen kan upplevas som "våldsamma" och hårdhänta, det gör att många känner rädsla för dem. Ytterdörren vid sporthallen är inte alltid låst. Barnen tror att andra elever kan ta sig in i omklädningsrummet på lektionstid och stöka till.

Mål: Vad vill vi?

1. Målet är att alla elever ska känna sig trygga under skoldagen.
2. Det ska kännas trivsamt att besöka toaletten under dagen.
3. Målet är att få bort så mycket högt gräs som möjligt för större lekyta och minska oro.
4. Vi vill att det ska vara låst i sporthallen, så att ingen obehörig kommer in.
5. Om problem/konflikter uppstår på rasterna, vill vi att barnen ska berätta för oss om de själva inte kan lösa det.

Metod: Hur ska vi göra?

1. Vi gör trygghetsvandringar med ettorna på skolan. År 2 och 3 använder sig av andra metoder. Alla klasser på skolan har fadder verksamhet, där de äldre eleverna ordnar aktiviteter åt de yngre barnen och vi hittar på saker tillsammans. Vi har våra råd (elevrådet, miljörådet, matrådet, hälsoråd och biblioteksråd). Vi har gemensam policy för barnens förhållningssätt gentemot varandra. Barn, föräldrar och personal har arbetat fram dessa. Vi har rastvakter, rastfaddrar och elevstödjare/eleveassistenter. På utvecklingssamtalet pratar vi alltid om trivsel, trygghet och sociala relationer.
2. Vi (personal, elever och lokalvårdare) tar ett gemensamt ansvar för att miljön på toaletten ska vara trivsam.

3. Vi ber rektorn ta kontakt med hyresvärden.
4. Prata med ansvarig lärare.
5. Vi uppmanar barnen att komma och säga till om de upplever problem, antingen tar vi upp det i klassen eller i enskilt samtal med ansvarig pedagog. Med hjälp av vår värdegrund påminner vi varandra om vårt förhållningssätt.

Utvärdering – uppföljning: *Hur mäter vi resultatet?*

Vi bestämmer utsatta tider på Ae mötena för att diskutera hur det går/gått.
Slutmålet och utvärdering är vid vårterminens slut.

2016-2017

Förebyggande mål Ingelstad skola åk 4-6

Kartläggning: *Hur ser det ut hos oss?*

På mellanstadiet fick eleverna lämna in lappar om platser de kände sig otrygga på.
Barnen känner sig otrygga när:

- En speciell elev är ute på rasten.
- Korridoren (klungor med elever). Det är jobbigt att passera sexorna i övre korridoren. De brukar knuffas och kasta saker.
- Omlädningsrummet i sporthallen. De önskar att få ett draperi och en vägg precis innanför dörren.
- Toaletterna eftersom de inte alltid är städade.
- Det kan vara jobbigt på cykelparkeringen. En del killar ställer sig med sina cyklar i vägen för en.
- Det är jobbigt när det kommer in andra klasser i gymnasets omlädningsrum när man håller på att byta om. Varje klass borde få vara ifred i sitt eget omlädningsrum.
- Det är jobbigt i matsalen – högt ljud och stömmigt.
- Fotbollsplanen och ridbanan känns otrygga.

Mål: *Vad vill vi?*

Målet är att alla elever ska känna sig trygga under skoldagen.

Det ska kännas trivsamt att besöka toaletten under dagen.

Målet att fotbollsplan och ridbanan ska kännas tryggt.

Vi vill att varje grupp ska ha ett eget omlädningsrum, så att ingen från någon annan klass kommer in.

Om problem/konflikter uppstår på rasterna, vill vi att barnen ska berätta för oss om de själva inte kan lösa det.

Metod: *Hur ska vi göra?*

Rastfaddrar, rastvakter och elevstödjare ute på rasterna.
Städningen behöver bli bättre på skolan (ansvar: rektor)
Inköp av draperi till sporthallen.
Omklädningsrummet delas upp så att eleverna inte behöver känna sig otrygga att ngn annan klass ska komma in. Idrottslärare tar ansvar för det.
korridoren - prata med berörd klasslärare
Cykelparkeringen – varje lärare diskuterar det i sin klass.
Matsalen - ta bort örat, eftersom vi tror att örat har motsatt effekt. Sprida vuxna vid de olika borden. (ansvar Anna)

Utvärdering – uppföljning: *Hur mäter vi resultatet?*

Vi bestämmer utsatta tider på Ae mötena för att diskutera hur det går/gått.
Slutmålet och utvärdering är vid vårterminens slut.

2016-2017

Förebyggande mål Fritidshem Myran och 1:or Ingelstad skola**Kartläggning: *Hur ser det ut hos oss?***

Vi har ca 55 elever inskrivna på fritids. Fem elever har behov av extra stöd. Detta gör att gruppen har olika konflikter. Skolans material går sönder eller kastas iväg utan att läggas tillbaka på sin plats. Det är också mycket svordomar, slag och fula tecken.

Mål: *Vad vill vi?*

Vi vill att alla ska vara rädda om skolans saker och känna trygghet på fritids. Man ska använda ett vårdat språk.

Metod: *Hur ska vi göra?*

Pedagogerna provar att dela in eleverna i olika grupper ute och inne. Extra resurspersonal finns. Utvärdera olika metoder kontinuerligt. Alla pedagogernas ansvar.

Utvärdering – uppföljning: *Hur mäter vi resultatet?*

På APT diskutera hur fritids fungerar, om det blir förbättring. Intervjua eleverna om trivseln.

Förebyggande mål 15-16 med utvärdering Uråsa förskola, Paddan

ARBETSMETODERNA:

I samlingen varje dag har vi samtalat om värdegrunderna i ca 10 min. då har barnen fått ta upp olika problem som de upplever och har upplevt. Alla barn har då fått komma till tals. Och jag har varit handledare. Barnen får utveckla sina tankar om vad de olika meddelande i bubblorna betyder. Vad säger orden?

Vi har skrivit ned och hängt upp på väggen vilka regler som gäller hur vi ska vara mot varandra. Dessa regler har vi kommit fram genom samtal i hela gruppen.

Jag rör mig och lyssnar till hur barnen samtalar med varandra och påtalar problemet direkt. Dessa metoder har legat till grund för mitt arbete även under våren med tillägget att barnen har fått utveckla sina tankar mer.

HUR DESSA ARBETSMETODER HAR PÅVERKAT GRUPPEN:

Barnen har visat på en mycket större medvetenhet att man kan lösa konflikter själva om man anstränger sig. Barnen påtalar att vi blev ovänner men vi löste detta själva och ser stolta ut. Konflikterna har blivit färre och samtalen mellan barnen har ökat. De pratar med varandra om vad det var som hände t.ex. när någon råkar göra någon illa. De är mer uppmärksamma om någon svär eller om något går sönder och varför. Barnen har blivit bättre på att våga stå för vad man gör positivt som negativt. De tackar och säger välkommen till gäster. Barngruppen har blivit mer harmonisk och trygg.

Förebyggande mål 15-16 med utvärdering Uråsa förskola Trollen

Kartläggning: *Hur ser det ut hos oss?*

Barngruppen var i början av augusti splittrad och det var rus och spring. Många barn var högljudda, man visste inte vad man skulle göra. Planlöst och ostrukturerat. Detta har vi börjat åtgärda genom att arbeta med vår miljö. Vi har försökt få ner ljudvolymen genom att uppmärksamma barnen på detta, springandet har vi fått ner genom att ge barnen val vad de skall göra och försöka få de mer uthålliga när de leker. Vi stödjer och uppmanar till rollekar. Alla barn kanske inte får vara med i leken, men hen skall inte behöva känna sig utanför.

Mål: *Vad vill vi?*

Vi vill att inget barn skall känna sig utanför, även om hen inte alltid får vara med eller får plats i en lekgrupp. Barnen skall kunna välja en egen aktivitet och stå fast vid denna, alltså hålla på ett tag, inte byta hela tiden. Vi vill ha en lugn barngrupp utan alltför mycket spring och skrik, och vi pratar i lugn samtalston. Detta ger en bra grund för respekt och trygghet och ett fortsatt arbete i barngruppen. Vi vill veta om barnen känner sig otrygga i någon miljö.

Metod: *Hur ska vi göra?*

Vi skall intervjuva barnen i vecka 43, där vi frågar om 1. Vem leker du med i första hand, och i andra hand. 2. Finns det något rum inne/ute du inte vill vara i? 3. Vilket rum tycker du är roligast?

Utvärdering – uppföljning: *Hur mäter vi resultatet?*

Vi gör ett eller flera sociogram för att se hur gruppen ser ut, om något barn befinner sig i periferin. Pedagogerna går igenom intervjufrågorna för att se hur barnen upplever rummen och miljön. Intervjun gör vi i oktober. I februari och juni gör vi en uppföljning med samma frågor och jämför svaren med de förra. Detta för att se om det skett någon förändring. Utvärdering görs i juni 2016 av Trollenpedagogerna.

Sammanfattning på likabehandlingsplan 2015-11-16 Trollen
15 barn varav nio tjejer och sex killar

1, Alla hade någon att vara med, tre till nio barn hade det.

2, Om de uppfattar att någon är ensam så var det ett barn som nämndes av 4 st

- Orsaken är att hen är hemma ofta och är ofta sjuk

Sen var det ett barn som nämndes 3 gånger

- Hon har sagt det till en av kompisarna och att hon inte har lekt med mig på länge

Sen var det 3 st som nämndes 2 gånger

- Vill inte vara med ,vill bara vara med er vuxna
- Gillar inte att leka och jag vet att hon är ensam.

3, Det var 2 st som nämdes 2 gånger

- Båda berättade att han slåss och bitit mig
- Slåss och puttas

Sammanfattning på likabehandlingsplan 160527

Vi har gjort ett sociogram 2, där vi ser hur barn relaterar till varandra och om några barn är helt utanför. Det blir det andra sociogramet för våren 2016 och det har blivit stora förändring från förra gången. De som vid tidigare mätning var i mitten är nu i periferin. Det stämmer också när vi tittar på barngruppen när de leker och relaterar till varandra, och hur olika barn kommunicerar. Vissa barn, mest pojkar har yvig och orolig lek och stöter därför bort mer lugna barn, som kanske vill ha mer rollek och lugna lekar. Att ett barn befinner sig i periferin kan också bero på att denne inte kommunicerar nämvärt utan leker mycket bredvid, till exempel springer mycket, far omkring, kanske kastar saker. De barn som helt befinner sig i periferin har varit där under hela vintern, trots att vi arbetat med detta så finns det alltså ingen förändring i mätningen.

Förebyggande mål 15-16 med utvärdering Uråsa förskola, Hattifnattarna

Kartläggning: *Hur ser det ut hos oss?*

Gör en nulägesanalys och kort beskriva metoden för kartläggning..

- Barngruppen fungerar bra men empati saknas ibland i gruppen.

Mål: *Vad vill vi?*

Formulera vad ni vill uppnå..

- Att barnen visar empati mot varandra.

Metod: *Hur ska vi göra?*

Formulera konkreta arbetsmetoder eller åtgärder för att nå målet

Och vem som har ansvar

- Vi är tillsammans med barnen och tränar samspel och lek.
- Vi är förebilder för barnen och tränar dem i att visa empati mot varandra.

Utvärdering-uppföljning: *Hur mäter vi resultatet?*

Formulera tänkta metoder att utvärdera.

Bestäm när målet ska utvärderas och vem som har ansvar.

Formulera kort hur arbetsmetoderna/åtgärderna har genomförts och hur det har påverkat arbetet med likabehandling. Utvärderingsresultatet ska skrivas in i nästkommande likabehandlingsplan.

- Vi observerar hur barnen samspekar i leken.
- Vi observerar empatin i barngruppen.

Alla pedagoger har ansvar för detta och utvärdering sker i juni 2016.

Utvärdering

- Samspelet i leken har utvecklats positivt vilket vi ser i vardagen.
- Barnen är trygga med varandra och visar empati.

2016-2017

Förebyggande mål Uråsa förskola, Paddan

FÖREBYGGANDE

- **Kartläggning:** hur ser det ut nu?
Nu är gruppen alldeles ny och kommer med det dem har fått lära sig på Trollet.
- **Mål: vad vill vi.**
Målet är att få empatiska barn. Barnen ska få en förståelse att alla barn (människor) ha ett likt värde. Att barnen ska behandlas andra som man vill bli behandlad själv. (gäller även vuxna). Att man har rätt att få vara annorlunda.
- **Metod: hur ska vi göra**
I samlingen ska vi ta fram bubblorna som vi ska prata om ca 10 min varje dag. Barnen ska få själva tänka ut och tala om hur de uppfattar orden (vad de står för) i bubblan. Vi ska träna på att säga hej och hejdå till varandra. Vi ska tydligt säga till barnen välkommen till förskolan vi lämning. Vi ska skriva upp tillsammans hur man ska vara mot varandra. Jag ska observera barnens och vårt sätt mot varandra.
- **Utvärdering samt uppföljning:**
Uppföljning sker en gång/vecka.
Enskilda samtal med barnen om hur de upplever vistelsen på Paddan ca en månad efter start (september 2016) maj 2017 Utvärdering.
Vid utvecklingssamtal med föräldrarna ska jag visa och samtala om värdegrunderna.

2016-2017
Förebyggande mål Uråsa förskola, Hattifnattarna

Kartläggning: *Hur ser det ut hos oss?*

Gör en nulägesanalys och kort beskriva metoden för kartläggning.

Vi har en ny barngrupp där barnen behöver lära sig att ta hänsyn och visa förståelse för varandra.

Mål: *Vad vill vi?*

Formulera vad ni vill uppnå:

Barnen kan visa hänsyn och ha förståelse för varandra.

Metod: *Hur ska vi göra?*

Formulera konkreta arbetsmetoder eller åtgärder för att nå målet

Och vem som har ansvar: Alla i arbetslaget ha lika stort ansvar. Att man som pedagog är närvarande i barnens lek och aktiviteter.

Utvärdering-uppföljning: *Hur mäter vi resultatet?*

Formulera tänkta metoder att utvärdera.

Bestäm när målet ska utvärderas och vem som har ansvar.

Formulera kort hur arbetsmetoderna/åtgärderna har genomförts och hur det har påverkat arbetet med likabehandling. Utvärderingsresultatet ska skrivas in i nästkommande likabehandlingsplan. Vi som pedagoger observerar barnen i deras samspel med varandra.

Alla pedagoger har ansvar för detta och utvärdering sker i 2017-06-16.

2016-2017

Förebyggande mål Uråsa förskoleklass, skola och fritids

Kartläggning: *Hur ser det ut hos oss?*

Gör en nulägesanalys och kort beskriva metoden för kartläggning.

- A. Vi har gjort en trygghetsvandring. Under vandringen tog eleverna upp att "Djungeln" är en mindre trygg miljö där det ibland förekommer annan kränkande behandling, exempelvis att äldre barn inte släpper in yngre i leken.
- B. Vi pedagoger observerar i vardagen att några få elever ofta får skulden i konflikter fast det är fler inblandade. Det kan förekomma att elever trissar igång dåligt beteende hos dessa elever genom att de vet "ömna punkter" hos dem.
- C. I samband med utvecklingssamtal besvarar eleverna frågor om trivsel tillsammans med vårdnadshavare. I enkätsvaren berättar eleverna att de trivs och har roligt i skolan. Vi upplever inte att särbehandling pga någon av de fem diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion/trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning förekommer.

Mål: *Vad vill vi?*

Formulera vad ni vill uppnå.

- A. Vi vill att alla elever ska känna sig välkomna och trygga på hela skolgården.
- B. Vi vill att alla elever vågar stå för vad de gör och förstår orsak och verkan i konflikter. Vi vill att det ska finnas en vi-känsla bland alla elever där alla tar ansvar och bidrar till en god stämning. Vi vill att varje elev som upplevt något negativt alltid går till en vuxen och inte till varandra, för att undvika grupperingar bland eleverna.
- C. Vi vill fortsätta att verka för att Uråsa skola är en trygg skola där alla elever trivs, mår bra och blir lika behandlade oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion/trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning. Vi vill även motverka annan kränkande behandling.

Metod: *Hur ska vi göra?*

Formulera konkreta arbetsmetoder eller åtgärder för att nå målet och vem som har ansvar.

- A. Trygghetsvandring inomhus och utomhus är en av våra metoder, redan genomförd. Utifrån resultatet (se ovan) lägger rastvakter (pedagoger) och rastfaddrar (volontärer utifrån) särskilt fokus på "Djungeln" när vi är ute på rasterna för att säkerställa att alla elever är välkomna där. Ansvar: alla pedagoger. Rastfaddrar informeras om detta av rastfadder-ansvarig pedagog.
- B. (Gäller även punkt C:) Vi kommer att arbeta med värdegrundsfrågor utifrån områdets värdegrundsdokument "Bubblorna". Alla årskurser F-3 och fritids kommer att ha "Veckans bubbla/bubblor" gemensamt där vi fokuserar extra på en av punkterna. Kring den aktuella bubblan kommer vi att ha små samtal i respektive grupp om vad det innebär i praktiken, ibland utifrån dramatiseringar av pedagogerna. Vi kommer

också att arbeta med filmer från UR som heter ”Vara vänner”. Vi tar varje konflikt i gruppen på allvar och samtalar med berörda elever. Fritids har kompassamtal en gång per vecka, ibland tjej-/killgrupper, fyrahörn-övningar, ”heta stolen” med mera. Fritidspedagogerna antecknar efter eventuella incidenter för att kunna gå tillbaka senare och upptäcka mönster. Alla vi pedagoger i alla verksamheter anstränger oss extra för att, vid konfliktlösning, forska efter alla elevers upplevelse av en konflikt så att inte vissa elever automatiskt skuldbeläggs. Vi försöker ”lyfta” elever som lätt hamnar i konflikt i olika positiva sammanhang och visa på bra saker eleven gör. Vi försöker ha ett tillåtande klimat oss pedagoger emellan och våga säga till varandra på ett respektfullt sätt om vi upplever att någon av oss är hårdare mot någon elev. Ansvar: alla pedagoger.

- C. Vi pedagoger anstränger oss för att i naturliga sammanhang ta chansen att betona alla människors lika värde och uttrycka oss varsamt så att vi inte ger uttryck för fördomar kring någon av diskrimineringsgrunderna. Vi försöker ha ett tillåtande klimat oss pedagoger emellan och våga säga till varandra på ett respektfullt sätt om vi upplever att någon av oss uttrycker sig kränkande. (Se även punkt B.) Ansvar: alla pedagoger.

Utvärdering – uppföljning: *Hur mäter vi resultatet?*

Formulera tänkta metoder att utvärdera.

Bestäm när målet ska utvärderas och vem som har ansvar.

Formulera kort hur arbetsmetoderna/åtgärderna har genomförts och hur det har påverkat arbetet med likabehandling. Utvärderingsresultatet ska skrivas in i nästkommande likabehandlingsplan.

- A. Genom observationer i vardagen när vi är rastvakter följer vi upp hur leken i ”Djungeln” fungerar. På skolrådet varje vecka följer vi upp med eleverna hur det fungerar nu och utvärderar om situationen har förbättrats. Vi följer också upp med trygghetsvandring även nästa läsår. Ansvar alla pedagoger. Rastfadder-ansvarig pedagog är ansvarig för att informera och följa upp med rastfaddrarna.
- B. Genom observationer i vardagen vid konfliktlösning. Vi pedagoger har kontinuerliga samtal omedelbart om situationer uppstår och delger varandra information. På Arbetsenhetsmötena har vi en stående punkt ”elevprat” och följer upp hur situationen utvecklas. Ansvar: alla pedagoger.
- C. Genom observationer i vardagen och genom trivselenkäter i samband med utvecklingssamtal. Ansvar: alla pedagoger.

Arbetsgång för det åtgärdande arbetet reviderad 120220

Om någon vuxen får kännedom om eller misstänker att ett barn/elev är utsatt för någon form av kränkande behandling ska det tas på allvar. Allt ska dokumenteras skriftligt.

Hur vi utreder och åtgärdar kränkande behandling barn - barn. Steg två i värdegrundsdokumentet (bubblorna)

- Rektor/förskolechef sammankallar och bestämmer vilken personal som ska vara inkopplad på ärendet. Ansvariga för ärendet utses.
- Om något barn upplever kränkning kontaktas inblandade föräldrar.
- Ansvarig samlar in och dokumenterar information.
- Minst två personer samtalar med de inblandade för att få en klar bild av händelsen/händelserna. I vissa fall kan händelsen klarläggas genom några frågor och då behöver utredning inte bli mer omfattande. Viktigt att dokumentera
- Åtgärder beslutas i samverkan med föräldrar. I skolan beslutas åtgärder på en samrådskonferens.
- Rapporteras till huvudman – nämndssekreteraren Utbildningsförvaltningen Växjö kommun. Vi följer utbildningsförvaltningens policy.

Uppföljning av ärendet.

Rektor/förskolechef ansvarar för att uppföljning av ärendet sker utifrån gemensamt bestämt datum.

Hur vi utreder och åtgärdar kränkande behandling vuxen – barn.

Om vuxen misstänks för kränkning av ett barn skall rektor/förskolechef ansvara för utredningen. Så snart skolan/förskolan får kännedom om att kränkningar har eller kan ha inträffat skall uppgifterna utredas.

Utredningen skall alltid ske med all möjlig hänsyn till den utsatte och övriga inblandade. Vårdnadshavare till barn som är inblandade skall informeras omedelbart av rektor/förskolechef. Skolledaren håller vårdnadshavarna informerade om utredningens förlopp. Utredningen skall allsidigt belysa vad som inträffat och omfatta både den som blivit utsatt och den/de som utövat kränkningen.

Vid varje enskilt fall skall en bedömning göras om av hur allvarlig kränkningen är och om anmälan till berörd myndighet ska göras. Utredning ska alltid skickas till huvudman nämndssekreteraren Utbildningsförvaltningen Växjö kommun

Åtgärda kränkande behandling vuxen – barn.

När någon vuxen misstänker kränkande behandling av ett barn skall detta tas på allvar. Om någon vuxen ser att ett barn kränks av annan vuxen är det dennes skyldighet att agera för att stoppa kränkningen.

Om förseelsen är mindre allvarlig uppmanar medarbetaren sin kollega att ändra beteende.

Om förseelsen är mer allvarlig uppmanar medarbetaren sin kollega att ändra beteende samt informerar skolledare.

Samtal och åtgärder ska dokumenteras, följas upp samt utvärderas. Exempel på åtgärd kan vara enskilt samtal med den anställde som kränkt barnet och om kränkningen är allvarlig anmäler rektor ärendet för eventuell disciplinär åtgärd.

Steg 1. Rektor/förskolechef pratar med den utsatta och gör en rekonstruktion (förslag till underlag för samtal som ska dokumenteras)

- vad har hänt?
- hur hände det?
- när hände det?
- vilka deltog?
- har det inträffat tidigare?
- hur känns det just nu?

Informera eleven samt vårdnadshavare omgående.

Steg 2. Rektor/förskolechef samt eventuellt ytterligare en representant för arbetsgivaren pratar med den som har uppträtt kränkande. Denne erbjuds att ha sin fackliga företrädare eller någon annan förtrogen med sig vid samtalet. Är det fler än en sker dessa samtal med en i taget. Dock bör samtalen ske i följd för att förhindra att de hinner prata med varandra.

Steg 3 Rektor/förskolechef tar beslut om åtgärder för att avhjälpa en eventuellt akut situation.

Steg 4 Uppföljningssamtal skall ske inom en vecka och därefter vid behov.

Rektor/förskolechef ansvarar för uppföljning med tanke på den utsatta eleven och för den som har uppträtt kränkande.

Steg 5 Behövs långsiktiga åtgärder, ansvarar rektor/förskolechef för planering och genomförande på individ-, grupp- och skolnivå. Dessa beslutas i samråd med den utsatta, vårdnadshavare, arbetslag och den som har uppträtt kränkande. Eventuellt behöver annan kompetens anlitas än den som finns inom området.

Rapporteras till huvudman – nämnds sekreteraren Utbildningsförvaltningen Växjö kommun

Hanteringsrutiner vid anmälan om kränkande behandling till huvudmannen

- Anmälan ska göras skyndsamt av förskolechef/rektor på särskild blankett (se Insidan) till nämndsekreterare.
- Nämndsekreteraren diarieför och återkopplar diarienummer till anmälaren på särskild utredningsblankett.
- Anmälaren ska dokumentera utredningen i denna särskilda utredningsblankett som skickats ut av nämndsekreteraren.
- Efter avslutad utredning och uppföljning av beslutade åtgärder/insatser ska redovisning ske till huvudmannen via nämndsekreteraren.
- Observera att all dokumentation (bilagor mm) i det aktuella ärendet ska ha samma diarienummer.
- Förvaltningsledningen ansvarar för återkoppling till huvudmannen.